

SLOVENSKI NAROD.

"Slovenski Narod" velja:

v Ljubljani na dom dostavljen	K 24-	v upravnitvu prejemam:	K 22-
celo leto	K 24-	celo leto	K 22-
pol leta	12-	pol leta	11-
četr leta	6-	četr leta	5-50
na mesec	2-	na mesec	1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafleova ulica 4, (v pritličju levo), telefonski 46.

Inšeracija vsek dan svedec izmeniti nadzore in pravilnosti.

Inserati veljajo: petostenpa peti vrst za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih inšeracijah po dogovoru.
Upravnitvu naj se posiljajo naročnina, reklamacije, inšerati itd.
to je administrativne stvari.

Ponovljeno številka velja 20 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatave naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefonski 46.

"Slovenski Narod" velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	K 25-	za Nemčijo:	K 28-
celo leto	• 13-	celo leto	K 28-
pol leta	• 6-50	za Ameriko in vse druge dežele:	• 2-30
četr leta	• 2-30	celo leto	K 30-
na mesec	• 1-90		

Vprašanjem glede inšeratov naj se priloži za odgovor dopisnika ali znamka
Upravnitvo: Knafleova ulica 4, (spodaj, dvorišče levo), telefonski 46.

Stranka brez principov.

Klerikalei se vedno in povsod radi ponašajo, kako konsekventno se v vsem svojem delovanju in nehanju drže svojih principov. Na svoj prapor so si napisali visokodonečo demagoško geslo: »Vse za vero, dom, cesarja!« Kdor pa natančneje opazuje klerikalno politiko in sicer na različnih krajih in v različnih časih, mora priti do spoznaja, da so vstisti principi le slepi, s pomočjo katerega bodo včasih nepravodno maso, da na ta način utrdijo klerikalno moč. Geslo, katero smo prej omenili, ni drugega, nego demagoška fraza, s katero hočejo klerikalei zakriti svoje pravo početje. Že nestotkrat smo dokazali, da je edini in najvišji namen vse klerikalne politike utrditi klerikalno moč ter jo potem na najnižji način izrabljati.

Naši slovenski klerikalei kaj radi predvabljajo naprednim elementom, da so brezverski, breznarodni, da se vežejo z nasprotniki vere in slovenskega naroda. Če pa pogledamo le nekoliko v realno življenje, tedaj vidimo, da so ravno klerikalei tihi, ki se vežejo z našimi narodnimi nasprotniki in z najhujšimi nasprotniki vere in domovine.

Najpričujljnejše in najhujše orožje v rokah naših klerikalcev je bila in je šista famozna vseč slovenskih naprednjakov in nemških veleposestnikov v kranjskem deželnom zboru, ki slovenskemu narodu ni nikdar škodoval in ki je imela edini namen, ovirati pogubonosno klerikalno politiko na Kranjskem. Ker ravno vsled te zvezje klerikalei niso mogli priti do popolne moči v deželi — tedaj so s pomočjo slovanofobske vlade sami sklenili zvezo z nemškimi liberalnimi deželnimi poslaniki. Zvezali so se torej s svojimi narodnimi in verskimi nasprotniki, kajti znano je, da sta ravno v zadnjem času vodji nemške politike na Kranjskem protestantski pastor Hegemann in vseňemec dr. Eger. Prodali so vso svojo narodnost za par judeževih grošev in sicer v edini namen, da pridejo do popolne oblasti v deželi Kranjski. Toda pri tem se pa niso samo zvezali z Nemci, temveč so jim dali tudi take koncesije, kakršnih Nemci še nikdar niso dosegli na Kranjskem. Medtem ko nas Slovence po vseh obmejnih krajih grozovito zatirajo ter ne ugo-

de nití najprimitivnejšim našim zahtevam, naši klerikalei na vse mogoče načine favorizirajo kočeveske Nemce, katerim so pridobili državnozbornski mandat, katere s pomočjo slovenskega denarja gospodarsko krepe. Uničujejo pa slovenski živelj s tem, da ne dovolijo v Kočevju slovenske šole, čeprav je zadostno število šolobveznih otrok. Ne bomo še nadalje naštevali teh koncessij, katere je klerikalna stranka na Kranjskem dovolila Nemcem. Ponovimo v pribjemo samo eno, da bodo v ljubljanski občinski svet prišli Nemci samo po zasingi naših klerikalcev. Toda to ni edini slučaj, da so se klerikalei zvezali z najhujšimi verskimi in narodnimi nasprotniki v veliko škodo celokupnega slovenskega naroda. Klerikalei to praktirajo vsepovod.

Na Goriškem so se slovenski klerikalei zvezali z našimi najhujšimi sovražniki — z laškimi liberalci, katerih se sramujejo celo laški klerikalci. **Glavni vzrok te zvezje je, da uničijo narodno delo na Primorskem.** Kakor je vsem znano, je bil in je še prvoroditelj tržaških Slovencev dr. Gregorin. Leta in leta se ta mož bori za osamosvojitev slovenskega življa v Trstu, vse svoje moči, vse svoje življenje je posvetil boju, katerega bije slovenski narod ob obalih Jadranškega morja z Lahi, temi najhujšimi nasprotniki slovenskega naroda, temi najhujšimi sovražniki Avstrije in njene dinastije. Ravno prvrzenci tiste stranke, s katero se je zvezal slovenski klerikalci dr. Gregorčič v goriškem deželnem zboru, so najhujši irendentove, največji sovražniki naše monarhije.

Slovenski klerikalei so s svojo koalicijo: v kranjskem dež. zboru z vsemi, v goriškem dež. zboru z laškimi irendentove, popolnoma jasno dokazali, da je njihovo geslo: »Vse za vero, dom cesarja!« čisto navadna demagoška fraza, najhujše slepišo, s katerim hočejo priprasti masi trošiti pesek v oči. Slovenski klerikalei — ne smemo jih več nazivati »slovenske« — so s to zvezje dokumentirali, da so najhujši nasprotniki slovenskega naroda. Dokazali so pa tudi, da je njihov patriotski razmotrikan navadno sleparstvo. Sej nam vendar treba razlagati, kakšno stremljene, kakšne ideje prevevajo vse nemško in laško irendentovske stranke. Eni delajo, da pride Avstrija pod Hohenzollersko vlado — drugi, katero zavze-

naše slovenske obmorske pokrajine priklopijo laškemu kraljestvu.

Kakšno je torej delovanje teh naših klerikalcev, ki kriče: »Vse za dom in za cesarja!« — obenem se pa vežejo z najhujšimi nasprotniki našega slovenskega naroda in s sovražniki avstrijske monarhije?

Toda to delovanje ni samo našim klerikalcem lastno. Tako delujejo klerikalei v vseh državah. Na Španskem se vežejo s karlisti, ki hočejo raz prestol vreči sedanjo dinastijo — na Francoskem se vežejo z rojalisti, ki hočejo odstraniti sedanjo državno obliko ter nadomestiti republiko z monarhijo.

Klerikalei pa še v drugih ozirki kažejo, da jim v nobenem oziru ne gre za principe, temveč edinole za moč. Naprednemu kandidatu za državnozbornski mandat v novomeškem in belokranjskem vojilnem okraju Engelbertu Ganglu predbabivajo, da je socijalni demokrat, ker so slučajno idrijski socijalni demokrati glasovali za njega pri zadni deželnozbornski volitvi. Pozabijo pa pristaviti, da je bil tudi prejšnji poslanec za mesto Idrija, dekan Arko, izvoljen s socijalnodemokratskimi glasovi in sicer na podlagi popolnoma določenega pakta. Kje se pa mora stranka, ki je na strogo katoliški in narodni podlagi — vezati s socijalnimi demokratimi, ki so versko in narodno popolnoma in diferentni. Iz enostavnega vzroka ker jim ni samo narodnost, temveč tudi vera edinole sredstvo, da pridejo do moči, do prevlade. Dunajski krščanski socialisti so sami javno priznali, da radi sprejemajo v svoje vrste tudi Žide, nemški centrum se vežejo z protestanti. In eden vodil naših klerikalcev, dež. odornik dr. Pegan je sam priznal na nekem shodu v Mostah, da imajo v klerikalni stranki tudi takoj prostora, ki ne obiskujejo cerkve.

Naši klerikalei pa tudi naglašajo, da so veliki prijatelji kmeta in sploh nižjih slojev. To je zopet njihovo demagoško in sleparsko načelo. Ce pogledamo razvoj tiste stranke, ki je vzor v mati naše klerikalne stranke, to je dunajske krščansko-socijalne stranke, tedaj vidimo, da je tudi tista opevana in proslavljena ljubezen klerikalcev do kmeta in nižjih slojev — sleparja. Dunajska krščansko-socijalna stranka je tudi prisa edinole s pomočjo srednjega stavru do moči in veljave, katero zavze-

ma danes. Kakor hitro je pa prisla stranka do nadvlike, je pokazala svojo pravo lice. Njeni voditelji sede proti mastnim nagradam v upravnih svetih velekapitalističnih podjetjih, kjer brezvonomo ne zagovarjajo interesov revnega kmeta ali obrtnika.

Vse to torej popolnoma jasno priča, da klerikalna stranka nima prav nikakršnih principov in da je njen geslo: »Vse za vero, dom, cesarja! — laž in sleparija!

50 letnica odličnega rojaka.

(Diskreten jubilej.)

Pred nedavnim je dovršil dr. Karel Streljek, redni profesor slavistike na vseuniverzitetu v Gradcu, petdeseto leto svojega povsem znanstvene posvečenega življenja. Ker je izredno skromen (kakor večina pravih učencjakov), zato ni opozoril nikogar na to dejstvo, da je izpolnil deseti »lustrum« (njegov predhodnik na stolici pa, nofore ignorant in šarlatan, je bil o svojem času sam oznanil urbi et orbi, da se bliža njegov jubilej!) Življenje in delovanje dr. Streljka mora zanimati tudi širše kroge, (ne samo filološke), ker je eden naših najbolj zaslužnih kulturnih delavcev, naš Grimm ali Kluge. — Dovršivi goriški gimnazijo je šel na Dunaj študirat slavistiko; privatni docent je postal na podlagi svojega lepega »Oblikoslovja narečja goriškega srednjega Krasa« (poseben odtisek 1887.) v katerem se je znameniti strokovnjak Baudouin izrazil zelo poхvalno. Leta 1896. je prišel kot »extraordinarius« v Gradec, kjer je bil imenovan 1. 1908. za rednega profesorja slovenske filologije s posebnim ozirom na slovenski jezik in slovensko slovstvo. Sedaj predava že 15. leto v Gradcu in njegovi bivši poslušaleci so raztreseni po mnogih slovenskih in hrvaških srednjih šolah. Vsi se spominjajo z radostjo svojega dragega učitelja in njegovih lezanimivih predavanj. Vsi, ki so bili vpisani pri Kreku, priznavajo, da so dajki v vsaki Streljeki urij več profitirali v znanstvenem oziru, kot pa pri Kreku v enem letu. Ko je profesor Streljek dovršil 50. leto, je izšla na Ruskem Jagićeva »Istoria slavjanskoy filologii« (nad 900 str.

* Rojen je v Gorjanskem pri Komnu na Goriškem.

cena 12 K) v kateri je n. pr. Oblak posvečenih pet strani, o Streljiju pa beremo tam samo naslednje stavke, ki so pa raztreseni po raznih poglavjih: (str. 422): »Prof. Streljek ispolnil obščeje željanje v svojem velikolepnem, obrazovom izdanju (= prekrasnem, vzornem izdanju) pod zagonljivjem »Slov. narodne pesmi«; str. 534: »... zapis slovenskoj Nar. poeziji našel kritičeskago izdajatelja toljko naši dni in licē prof Str.; str. 884: »Matica Slov. izdaje prekrasno izdanie narodnyh pesanj poi redakcije prof. Str.; str. 897: »několiko učačnih (= srečnih) dialektologičeskikh monografij (Str. Scheinigg i. dr.)« Ko govor Jagić o etimologiskih razpravah, pravi na str. 903.: »svspomni trady ... Streljek v Gracé.« Napisalo pa se beremo na str. 839.: »važnja dopolnjava k etomu izslēdovanju [namr. Oblakovemu] zdelenju prof. Streljjeva ogromno delo skoraj bagatelizira, zapisati na rovaš nam neznane, nešrečne Jagićeve pomote. Streljek piše svoje dragocenne razprave od leta 1882. do danes, torej skoro trideset let neprenehoma. Nahajajo se v »Ljublj. Zvonu« od 1883. do 1892. (literarnozgod. članki o Kranju in Nekrasovu, referati o slovenskih literaturah, ocena Šumanove slovenskega Pastrnakev slavistične bibliografije, Oblakove razprave »Najstarejši datirani spomenik slovenskega jezika« in Geitlerjevih knjig; jezikoslovne razprave o maloznanih besedah in o zelo razširjenih slovn. pogreških itd.), potem v »Letopisu Slov. Matice« od 1. 1892. do 1896. (zbirke manj znanih besed, zl. tujih, z razlaganjem i. dr.), nadalje v »Zborniku Sl. Mat. II. in III.« (Pisma in zapiski iz ostaline Jurja Cafca ter »Prešeren in narodna pesem«), v »Časopisu za zgodovino in narodopisje« od 1904. do letos (Slovenski elementi v štajerski nemščini, »Slovenska krajevna imena na zgornjem in vzh. Štajerskem« i. dr.), v »Denkschriften« dunajske akademije znanosti (»Zur slavischen Lehwohrtkunde«) in v časopisu »Archiv für slavische Philologie« od X. do XXXI. letnika; [torej 22 let je tam sodeloval]. Ta strokovni list je obja-

LISTEK.

Mina.

Roman; spisal A. P. Rušič.

(Dalje.)

XXIII.

Naslednje jutro je bil Carlutti, ko je vstal, dobre volje. Zunaj je deževalo in hiše onostran ulice so bile prazne in monotone. Nebo se je premiklo z umazano sivo barvo in menjalo zato je šum na ulici nekoliko potihnil.

Carlutti je bil dobre volje, ker je prejšnji dan napravil nenavadno kupčijo.

»Včeraj sem imel srečo!« je rekel Mini pri zajterku.

»Ti si vedno srečen, torej ni to nikakva novice.«

»Moja zadeva z ženo stoji dobro. Imel je v mislih proces, katerega je vodil pri sodišču proti svoji legitimni ženi na ločitev zakona.«

»Kako je izpadla zadnja razprava?« je vprašala radovedno Mina.

»Bila je preložena na poznejši čas, da morem doprinesti dokaze, ki se zahtevajo od mene.« Carlutti je govoril kot star pravdar, zakaj imel je večkrat opraviti pri sodišču v kupčiških dežavah.

»Kakšni so tvoji dokazi?« je hotela izvedeti ona.

»Dokazi? Pravzaprav sem imel dokaze in jih, nisem imel. Sodišča v Avstriji so v tem oziru nezanesljiva in razvajena. Ampak večeraj populne sem vjej znamenit dokaz.«

»Ko si se ločil od mene?« se je začudila ona.

»Da. Šel sem naravnost v stanovanje svoje žene, pozvonil sem in dekla mi je odpila. Nato sem kar hitro vstopil v prvo sobo.«

Mina je bila vedno bolj radovedna, kar treptala je razburjenosti.

»In kaj si videl?« je zaklicala.

zil nekaj Streljjevih lepih rasprav o slovenskih izposojenkah v furlanskih in laščini, kakor tudi o nemških, laščih, furlanskih in drugih izposojenkah v slovenskih jezikih,* potem literarnozgodov. in folkloristične spise, n. pr. o koledi, o legendah o sv. Aleksi i. dr. Tudi v starejših letnikih »Dom in Svet« je objavil prof. Streljek nekaj spisov. Zgoraj sem že navedel Jagičeve sodelo na Streljjevem največjem delu, o »Slov. nar. pesmih«, to delo izhaja od 1. 1895. do danes in bo končano šele čez kakih 5 let! Merodajni slavisti, kakor Baudouin, Patruet, Brückner, Iljinskij, Jireček i. dr. pisejo enako entuziastično kakor Jagič o tem prelepem delu; vsi priznavajo, da drugi Slovani nimajo take vzorne, kritične zbirke ljudskih pesmi. V kratkem izide izpod njegovega pereza »Znanstvena slovnica slovenskega jezika«; nadalje »Obrazovanje vremennago literaturnega slovenskega jazyka«, »Obzor slovenskih narěčij i. govorov«, »Slédi slavjanskih elementov v romanskih jazykah za izključenjem rumenskoga«, »Vljanje německoje, friulanskeje i italskoje v slov. jazykë«, »Vljanje češkoje, horvatskoje i russkoje v slovenskem jazykë«, vse v ruski »Enciklopediji slavjanskoj filologije«, ki jo izdaje cesarska akad. znanosti v Peterburgu. Dr. Streljek je edina avtorita v vprašanjih o izposojenkah slovenskih. Na takega rojaka smemo biti pač ponosni, o njem veljajo besede našega »vrbškega laboda«, ki se tičejo Matije Čopa: »Ti si zaklade duha Krezove bil si nabral... Nisi zaklepl doma tudi žlahtnega blagodarova; sebi zročeno milost, druge si z njim bogat!« Streljek je pravi »velikan učenost«, a skoraj še bolj moramo občudovati njegovo neuromno marljivost in delavnost od 1. 1882. do 1910. Njegova važnost se kaže tudi v tem, da navaja sedaj izhajajoči Bernekerjev »Etimološki slovar slovenskih jezikov« na vsaki strani Streljjeve etimologije, katerim skoro brez izjeme pritrjuje. Peterburška carska akademija znanosti in praska narodopisna družba sta si izbrali našega rojaka, čast in diko slov. naroda, za dopisujocega člana. Bodil ſe omenjen, da je bil prof. dr. Streljek nekaj let (pred Fr. Vidicem) urednik slov. prevoda drž. zakonika in da se zrtvuje tudi že dolgo vrsto let kot tajnik Podpornega društva slov. viškošolec v Gradeu. Uverjen, da govorim tudi vsem drugim nekdajnim poslušalcem dragega učitelja in mojstra iz sreca, mu kličem: »Na mnogo let! Vivat, erescat, floreat!

I. Koš, Gorica.

* Na tem polju si je pridobil naš slavljenec največje zasluge.

Volitve na Dolenjskem!

**V soboto, dne 15. t. m.
ob pol 8. uri zvečer**

se vrši

v Novem mestu v „Narodnem domu“

javen volilni shod.

Na shodu govorita kandidat dež poslanec **Engelbert Gangl** in dež odbornik **dr. Ivan Tavčar**.

Dnevne vesti.

+ **Zopet zaplenjeni!** Današnjo jutranjo izdajo našega lista so nam zopet zaplenili. Vzrok zaplembi je kratka, a veleznačilna pesem, ki je izšla v »Mitteilungen des Vereines Südmark«. V Gradeu te pesmi niso zaplenili, pač pa v Ljubljani. Kar je v Gradeu dovoljeno, to je v Ljubljani prepovedano. Res, krasne so razmere, v katerih živimo.

+ **Strah pred volilem.** Klerikalni kandidat prof. Jare ima velik strah, da se v Novem mestu ne upa prirediti javnega shoda. Volilni shodi imajo namen, dati volilecem priliko, da spoznajo kandidate, ki žele njih zaupanja, a prof. Jare neče novečim volilem dati priliko, naj bi ga videli in slišali. **Zabarikadiral** se je za § 2 in se pokazal samo tistim volilecem, ki bi poslali tudi kako fakovško kuharico v državni zbor, če bi jim to priporočali franciškani. **Drugim volilem pa se prof. Jare ne upa stopiti pred oblije, ne, ker se boji,** da bi mu kaj storili, marveč samo ker se boji njihovih vprašanj in njihove kritike. Zunaj na vasi, kjer vse trepeče pred župnikom in kjer ni ljudi, ki bi mogli Jaračevi vperi, tam se že upa nastopati, v Novem mestu pa se ne upa, kajti tam so ljudje, ki bi z njim lahko izpregonili kako resno besedo in njemu in njegovi stranki primerno posvetili. In zato prof. Jare ne priredi v Novem mestu javnega shoda.

+ **Klerikalni cinizem.** Umrla je žena, ki se je mnogo trudila in pehala za klerikalno stvar. Ime ji je bilo

Manjša Manfreda in bila je po poklicu delavka. Dr. Krek ji je sam spisel nekrolog in ga prislohl v »Slovenec« na odličnem mestu. To je gotovo lepo; če je kdo zvesto slušil kakši ideji, kakor Marija Manfreda, naj se mu to tudi prizna. Značilno pa je, da je to počasenje pokojne Manfredo med klerikalnimi imenitniki in magnati vzbudilo nekakšno ogrodjevanje, ki je napravljeno proti dr. Kreku. Pravijo mu, da je socijalni demokrat, zanjočljivo govorje o »cigaracah« in zabavljajo, da še kak odličen duhovnik ni deljen takega nekrologa, kakor Marija Manfreda. Ej, ta klerikalni demokratizem je pač v sredi votel, od kraja pa ga nič ni klerikalec, ki nosi duhovsko suknjo, ali pa sedi na denarnih žakljih, je vedno ošaben in nadut do skrajnosti, tudi če se pred ljudmi drugačnega dela. Ta Marija Manfreda se je pehala za klerikalizem, a ker ji je dr. Krek po njeni smrti privočil nekaj toplih besed, so imenitniki in magnatje že nevoljni. Najlepše pa je, kar se je v torek, dne 11. oktobra v kavarni »Union« na oticanju odgovorilo. Od klerikalne strani se je reklo: »Ah, kaj, saj dr. Krek ni spisal listka zaradi Manfredove, ampak zaradi drugih delavk« — to se pravi, ne zato, da bi umrli Manfredovi izkazal javno zadnjo čast, marveč da bi drugim delavkam nasul peska v oči. Res, ti klerikaleci so grdi ljudje in še pred smrtno nimajo respekt!

— **Javen shod proti draginji** prirede ljubljanski državni uradniki v petek, dne 14. oktobra ob 8. zvečer v »Mestnem domu«. Današnjo hudo draginjo občutijo vsi sloji, najbolj pa osebe, ki imajo stalno plačo, kajti te ne morejo prevoliti draginje na druge, kakor to lahko store produktivni stanovi, ampak se morajo omesti v izdatkih in če drugače ne, trpeti pomanjkanje. Z isto plačo, s katero so pred par leti skromno shajali, morajo danes, ko so se cene vsem živilom in tudi drugim predmetom skoraj za polovico zvišale, ravno tako shajati, ali trpeti bedo, ali se zadolžiti. Ni čuda torej, da hočejo dvigniti svoj glas in javnost opozoriti na stanje, v katerem se spričo vedno še rastoče draginje nahajajo. Upamo, da se bo vsak tovarš - uradnik, ki ima čut za skupnost, udeležil tega shoda, ter solidarno manifestiral za lastne interese.

— **Izpiti iz državnega računstva na graški univerzi** v jesenskem terminu se začeno v četrtek, dne 10. novembra ob osmih dopoldne. Pravilno kolkovane prošnje za pripustitev k izpitu naj se naslove do 20. oktobra na rektorjevo pisarno, ter prilože inkripcinski izkazi, nadalje izkaz službe, kakor tudi studijska izpričevala in pa podatki o pripomočkih, katere se je porabljalo pri študiju.

— **Pogreb g. Franca Omerse.** Včeraj smo v starodavnem Kranju polozili k večnemu počitku starost kranjskih trgovcev g. Franco Omerso. Njegov pogreb je bil živa priča, koliko upravičenih simpatij je užival preblagi pokojnik med kranjskimi meščani, kranjskimi okoličani in tudi širokim našim slovenskim domovinom. Preblagemu pokojniku je izkazala zadnjo čast naravnost nepregledna množica kmetskega naroda in meščanstva ter nestevilne korporacije in deputacije raznih stanovskih organizacij, narodnih in dobrodelnih društev. Med žaluočimi pogrebi smo opazili zastopnike »Trgovske in obrtniške zbornice kranjske«, katere večletni član je bil ravno pokojnik, »Trgovskega gremija« iz Ljubljane, »Trgovskega bolniškega in podpornega društva« in trgovskega društva »Merkur« iz Ljubljane, kakor tudi polnostevilno zbrane člane kranjske podružnice trgovskega društva »Merkur«. Pogrebu so se udeležili v polnem številu vsi kranjski trgovci, kakor tudi marsikateri drugi trgovci od blizu in daleč, posebno iz Ljubljane. Kranjski trgovci so pa še posebej počastili spomin svojega trgovca - staroste s tem, da so tod, koder se je pomakal spred, zaprili v znak sožalja svoje trgovine. Polnostevilno se je udeležil pokojnikovega pogreba tudi kranjski občinski zastopnik s svojim županom g. Karлом Savnikom na čelu in tako izkazal zadnjo čast svojemu mnogo- in mnogoletnemu delavemu in vostenemu tovariju odborniku, oziroma podžupanu. V zadnjem spremstvu smo opazili tudi vsa kranjska narodna društva, kakor »Narodno Čitalnico« v Kranju, ki je spremljala svojega bivšega predsednika k večnemu počitku s svojo zastavo, nadalje deputacijo kranjskega »Sokola«, kateremu je preblagi pokojnik še malo pred svojo prezgodnjim smrtnjo na viden način izrazil svoje gorke simpatije, nadalje »Čitalniški pevski zbor« in druge. »Čitalniški pevski zbor« je pred hišo žalosti in ob odprtju grobu zapel dve pretršljivi žalostinki. Polnostevilno sta se udeležili pogreba tudi »Gasilno društvo« in »Veteransko društvo« v Kranju. Prihitele je pa iz piazne Skofje Loke tudi deputacija tamoznjega »Gasilnega društva«. Pokojnika je pa spremil k večnemu počitku

tudi »Molčanska godba kranjska« in pokazala ob tu robeni prilizi k izbrano preizvajajočim žalostinkam, kakor velikanski zapestnik ima zasemovati pod sedanjim spretanjem kapelnikom. Med pogrebcem smo pa končno videli posebno mnogo dam in prvih krogov ljubljanskih. Tudi smo opazili neštevilo vencev, s katerimi so društva in posamezniki hoteli izkazati zadnjo čast preblagemu pokojniku. Pokojni g. Franco Omerse je pa, kakor smo omenili že v svoji posmedljivo steklki, tudi v polni meri zaslužil to svoje zadnje častno spremstvo, ker je celo svoje življenje in posmedbo ob preporodu našega slovenskega naroda vedno zvesto stal kot bojevnik v naših bojnih vrstah in ker je posebno dobrodelenim društvom posvečal vse svoje moči. Imel je vedno odprte roke za naša narodna in dobrodelna društva ter ni pri njem nikdar vedela levica, kaj je dala desnica. V prvi vrsti se ima kranjska bratovščina sv. Jožefa, ki je svojemu častnemu članu oskrbelo tudi nad vse časten in dostojen pogreb, zahvaliti neumorni pokojnikovemu delavnosti, da stoji danes na tako trdnih nogah, kakor malokatero društvo z enakimi cilji. Ako se pripominjam, da je preblagi pokojnik vzgolj vse svoje otroke v strogo narodnem duhu, zadostili smo svoji časnikarski dolžnosti in le še pripominjam, da bi blagi pokojnik, ki se je iz borne hišice v prijaznem Zužemberku povpel do stališča najuglednejšega trgovca, zaslužil, da bi v vspodbudo našemu trgovskemu naraščaju in v posnemo popisalo spremto pero njegova življenje in trgovska napredovanje.

— **Nevarno grozenje.** Iz Celja poročajo: 8. t. m. je posestnik Marija Bogovič v Obrežju pri Brezicah odustila svoji časnikarski dolžnosti in le še pripominjam, da bi blagi pokojnik, ki se je iz borne hišice v prijaznem Zužemberku povpel do stališča najuglednejšega trgovca, zaslužil, da bi v vspodbudo našemu trgovskemu naraščaju in v posnemo popisalo spremto pero njegova življenje in trgovska napredovanje.

— **V renegati je rešitev.** Nemški listi naznajajo, da se v St. Lenartu v Slov. goricah vsako nedeljo vpisuje otroci v tankajšno šulferajnsko šolo. Listi vabijo vse one starše, ki žele svojim otrokom dobro, naj jih vpisujejo v nemško šolo. To bode »zur Heile ihrer Kinder, zum Heile des deutsehen Volkes.« Nemškim hinavrem pa ni za blagor slovenskih otrok, ampak jim je samo za blagor »des deutsehen Volkes.« V slovenskih renegatih iščejo Nemci svoje rešitve slovenski renegati naj pomagajte Nemcem do moči. S tem pač priznajo Nemci, da veliki nemški narod na more obstati brez slovenskih renehatov. S tem pa Nemci dokazujo, smo svojo slabost in drugega ni!

— **Zalostna smrt.** V Bitoznju blizu Smarja pri Jelšah je posestnik Bašteve, po domače Drežman, zaključil, da je posetnik Zidarju obolelo telico ter jo raztelesil. Pri raztelesenju je Bašteve dognal, da je telica holehalo na vrančinem prisadu. Vranico se vslečega vrgli proč, drugo meso je pa Zidar večinoma razprodal po vasi. Dasi in Bašteve prav nič od tega mesa zaznali, da vendar že naslednji dan zbolel. Napravljale so mu na podlehljici gnojne otekline. Bašteveu je bil sak dan hujše. Če pet dni je poslačo zdravnika, ki je takoj spoznal, da je zastrupljen po vrančinem prisadu. Svetoval mu je, naj se takoj pelje v najbližnjo bolnišnico, kjer ga bodo operirali, če še ni prepozno. Šele drugo jutro se je Bašteve odpeljal v celjsko bolnišnico, kjer so mu pa zdravnički rekliji, da je že prepozno, da je vsaka pomoč izključena. In z nevarno naležljivo bolezničko okuženega Baštevea so celjski zdravniki pustili petek iz bolnišnice domov. V sobot je nešrečni Bašteve izdihnil, zapušči vse do vodo s sedanimi otroci. — Zidarju je dan po prepopi poginila krav, in tistih znakih kakor je holehalo težica. Raztelesenje je dognalo, da je tudi krava imela vrančini prisad.

— **Tativna.** Posestnik Jernej Strajnsaku pri Ljutomeru so ukradli hraničnično knjižico v vrednost čez 800 K., suknjo, klobuk in nikelnasto verizico. Tativne so osumljeni prebivalci ob meji. Storilce zasedlu je.

— **Razprava zoper tržaške irentovce.** Iz Gradea poročajo. Prihodnje spremstvu smo opazili tudi vsa kranjska narodna društva, kakor »Narodno Čitalnico« v Kranju, ki je spremljala svojega bivšega predsednika k večnemu počitku s svojo zastavo, nadalje deputacijo kranjskega »Sokola«, kateremu je preblagi pokojnik še malo pred svojo prezgodnjim smrtnjo na viden način izrazil svoje gorke simpatije, nadalje »Čitalniški pevski zbor« in druge. »Čitalniški pevski zbor« je pred hišo žalosti in ob odprtju grobu zapel dve pretršljivi žalostinki. Polnostevilno sta se udeležili pogreba tudi »Gasilno društvo« in »Veteransko društvo« v Kranju. Prihitele je pa iz piazne Skofje Loke tudi deputacija tamoznjega »Gasilnega društva«. Pokojnika je pa spremil k večnemu počitku

— **Fran Dollenc.** Včeraj predpolno je umrl nagle smrtni gosp. Fran Dollenc, na državnem kolodvoru v Trstu, ko se je hotel odpeljati z vlastom v Žalje. Pokojnik je že dleča na srčni hib in naduh. — Pokojni Fran Dollenc je bil skozi več let občinski svetovalec za Bojan-Berkovje. Bil je agilen člen društva za ribogojstvo in se splet v sploh veliko zanimal za ribištvo. Udeleževal se je slovenskega političnega gibanja. Bil je pa vedno konservativnih nazorov in je v mestnem svetu vočkrat izval burne prizore. Vsakdar je rad osebno interveniral v interesu svojih volilcev. Ni se pa mogel nikoli prav spriznat z bolj radikalnimi nazorji, kakor jih zahteva v Trstu sedanja doba. Zadnje čase, ko ga je bolezen bolj pritisnila, se je popolnoma umaknil iz javnega življenja. — Blag mu spomin!

— **Uboj s klofuto.** 57letni Angelo Franceschina iz Italije je v nedeljo v Kosovelovih gostilnih v Trstu v ulici Petronio v svoji pisanjih tako razgrajal, da so ga ven vrgli, 20letni voznik Manara pa mu je dal tako zaušnico, da je mož obležal brez zavesti in naslednji dan umrl. Manaro so zaprli.

— **Premetnega žepnega tatu** so v Trstu po dolgem zasledovanju vendar zaznali. Ta in njegov tovarš, sta — kot elegantna gospoda — že celo leto praznili ljudem žepe. Med drugimi sta ukradla tudi Antonu Demšarju iz Škofje Loke 150 K. Naposled so enega teh tatov le zasačili. Zove se Anastasio in je doma iz Sicilije. Nasli so pri njem večjo vsoto denarja, in več novih klobukov, med drugimi tudi 12 parov elegantnih novih čevljev. Mrha je moral biti hudo nečimerna.

— **Delavsko gibanje.** Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 82 Slovencev, 23 Hrvatov in 11 Macedoneev. 9 Hrvatov je šlo na Reko, 18 pa v Zagreb. 16 Lahov se je odpeljalo v Kormin.

— **Izgubil je nek gospod listnico,** v kateri je imel do 700 kron denarja in sicer 4 bankovce po 100, drugo pa po 20 in 10 K. — Neka dama je izgubila denarnico, v kateri je imela 40 krun. Mizar Fran Ulčar je izgubil srebrno uro z verižico.

— **Društvena naznanila.** Nekaj dekleta so na Sv. Petru nasipali posebno na poti kokoši. Ker jo s svojim raglanjem zjutraj zgodaj zbrude, se je jela na njimi mačevati s tem, da priveče koruzo za vrvico in se žival potem začne davati, ko jo pogoltne. Nekaj bi se jih bilo kmalu zadavilo, ko bi jih gospodar še pravočasno ne bil rešil.

— **Zaščetanje nad kokošmi.** Nekaj dekleta so na Sv. Petru nasipali posebno na poti kokoši. Ker jo s svojim raglanjem zjutraj zgodaj zbrude, se je jela na njimi mačevati s tem, da priveče koruzo za vrvico in se žival potem začne davati, ko jo pogoltne. Nekaj bi se jih bilo kmalu zadavilo, ko bi jih gospodar še pravočasno ne bil rešil.

— **Delavsko gibanje.** Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 82 Slovencev, 23 Hrvatov in 11 Macedoneev. 9 Hrvatov je šlo na Reko, 18 pa v Zagreb. 16 Lahov se je odpeljalo v Kormin.

— **Amaterfotografi!** Ker je amaterfotografija dandas med Slovenci že zelo razširjena, a posamezni amaterfotografi ne stope v nikakem stiku med seboj, sestavil se je pripravljeni odbor v Ljubljani in namenom, ustanoviti društvo, katero bi dajalo priliko pos

Umrli so v Ljubljani:

V deželnini bolnici:

Dne 7. oktobra: Ivan Tost, gostilničar, 55 let. — Fran Nerad, premogar, 60 let. — Ivana Borštnar, poljska dñinariča, 60 let. — Viktorija Sluga, hišna, 19 let.

Za prebivalce mest, uradniko na. Proti težkom prebavljanju in vsem nasledkom mnogega sedenja in napornega duševnega dela je upravno neobhodno potrebo domače zdravilo pristni „Moll-ov Golditit prah“, ker vpliva na prebavljanje trajno in uravnavalno ter ima olajševalni v topileni učinek. Škatljica veja 2 K. Po poštrem povzetju razpoložila to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalažatelj na DUNAJU, Tuchlauben 6. V lekarnah na deželi je izrecno zahtevati Moll-ov preparat, zaznamovan z varnostno znakom in podpisom. 329

2 1/2 kg
samo tehta

Standard Folding

pisalni stroj iz aluminija. Ima vse moderne vrline, solidna konstrukcija. Cena nizka. Zahtevajte cenike in razkazovanje stroja od 3205

zastopstva „Standard Folding“

Ljubljana, Turjaški trg 4, II.

Proti prahajem, luskinam
in izpadanju las
daje najboljše rezultate.

Tanno-chinin tinktura za lase

katera okrepičuje lasičice, odstranjuje lase in preprečuje izpadanje lase.
1 steklenica z navodom in kremo.
Razpoložila se z obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil,
medic. mil., medicinal. vin., špecialitet, najfinjejših perfumov, kurirških obvez, svežih mineralnih vod itd.

Dež. lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani, Restjeva cesta št. 1,
poleg novospremenjene Fran Jodlovec
jubil. moste.

Prizadetemu zdravemu zdravju
holinsko cikorijsko.

Komik dr. Ing. Hirsch, Gleiwitz. Kemico-tehnična preiskava je izpricala, da je Seydilin' prav izvrstno uporabna ustna voda, ker so njeni podatki popolnoma neškodljivi in se z njo lahko razkuje.

Svarilo

pred
ponaredbami!

Hvalite „FLORIAN“ od izdelovalnika!
Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Postavno varovano.

Metabolitna prehrana.

Vložki za živilje živali. Vložki vseh 1000 m.

čas	čas	čas	čas	čas
11. 8. pop.	107-9	109	brezvol.	iznos
12. 9. av.	730-4	112	čeb. žreb. žig.	-
13. 7. avg.	730-4	71	sl. ovrat. sl. žreb.	iznos

Srednja včerajšnja temperatura 11.4°, norm. 11.2°. Padavinu v 24 urah 0.0 mm

Izjava.

Medina pl. Šolcova s tem naznaja, da ni plačica za takratno kolikoli dolgo, ki bi jih nopravila na naš račun kaka tretja oseba, ker mi pletujemo vse sproti v gotovini. 3414

Sprejme se tako!

čevljarski ponotnik

v Spodnji Šmili, Številka 10.

Posredovalce

za vse okraje in občine kdo tovarna

proti visoki proviziji

(tudi kot postranski zaslужek) za sprejemanje naročil za patentne izdelke, ki se v vsakem gospodarstvu potrebujejo. — Ponudbe pod naslovom: „**100 % močeno SODI**“ na pisanju J. Grégra, Praga, Jindř. ul. 19. 3422

Naznanilo.

Svojim cen. odjemalcem si dovoljujem naznani, da sem odsel za kratko dobo k vojakom. Za časa moje odsotnosti bo vodil mojo obrt moj brat

Ljudevit Parkelj

seveda na moje ime in račun. Velec, gg. hišne posestnike, kjer imam svoje reklame deske, prosim, da mi ohranijo svojo naklonjenost tudi vnaprej.

Istotako se priporočam cen. naročnikom za nadaljnjo naklonjenost in prosim, da se obračajo na mojega brata, ki je pooblaščen prejemati in izvrševati naročila.

Z odlični spoštovanjem

FRANJO PARKELJ

zav. za platenje, stanje stanov in dom Šternburgova ulica štev. 6.

3421

Učenka

so sprejme na stanovanje in šolanje.

Posebna soba, klavir na razpolago.

Naslov pove upravnštvo »Slov.

Naroda«. 3425

3393

3385

Kje, pove upravnštvo »Sloven-

skoga Naroda«. 3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385

3385